

Vaikuttavat yhdistykset hyvinvointialueilla

1. Hyvinvointialueiden velvoite on osallistaa oman alueensa ihmisiä

Velvoite osallisuuteen on kirjattu niin kansainvälisiin sopimuksiin kuin kansalliseen lainsäädäntöön.

Hyvinvointialueiden tulee ottaa sairastavat, läheiset ja heitä edustavat järjestöt mukaan alueen päätöksentekoon ja palveluiden järjestämiseen niin suunnittelu-, toteuttamis- kuin kehittämisvaiheessa.

Yhdistysten toiminta ja niiden tarjoamat palvelut tulee integroida hyvinvointialueen omaan palvelutarjontaan. Tämä koskee myös vapaaehtois- ja vertaistoimintaa sekä yhdistysten antamaa neuvontaa. Käytännössä esimerkiksi sosiaali- ja terveysalan ammattilaisten tulisi vielä vahvemmin muistuttaa asiakkaitaan yhdistyksistä ja niiden toiminnasta sekä ohjata yhdistysten pariin.

Hyvinvointialueiden tulee tukea eri tavoin alueellaan toimivien yhdistysten ja järjestöjen mahdollisuuksia toimia. Hyvinvointialueiden tulee vuosittain tehdä linjauksia yhdistyksille tarjottavista avustuksista.

Osana osallisuuden vahvistamista julkinen valta on sitoutunut kehittämään [avointa hallintoa](#).

2. Miten omaa asiaa voi edistää?

1. Ottakaa yhteyttä sote-uudistusta valmisteleviin viranomaisiin ja aluevaltuutettuihin
2. Lisää oman yhdistyksen toiminta ja palvelut www.lahella.fi-sivustolle sekä oman alueen yhdistys- ja verkostoitumissivustoille. Linkkejä alueellisiin verkkosivuihin löytyy täältä: www.lahella.fi/tietoa-palvelusta
3. Seuraa oman hyvinvointialueesi **sote-uudistuksen verkkosivuja**. Niistä löytyy ajantasaista tietoa uudistuksesta. Tietoa hyvinvointialueista, niihin kuuluvista kunnista ja lista niiden verkkosivuista löytyy [sosiaali- ja terveysministeriön sivuilta](#).
4. Tutustu oman hyvinvointialueesi **hyvinvointistrategiaan**. Sieltä löytyy tieto siitä, miten järjestöjen toiminta ja tuki on nivottu osaksi alueen toimintaa ja palvelukokonaisuuksia.
5. Varmista kuntien ja hyvinvointialueiden tavat tukea järjestöjen toimintaedellytyksiä.
  - yleiset järjestöavustukset, maksuttomat tai huokeat toimitilat, toimistopalvelut, vuokratuki
  - hyvinvointialueiden **hallintosäännöt** linjaavat avustuksista päättämisestä

6. Hyvinvointialueellasi toimii erilaisia **järjestöverkostoja, yhteistyö- ja suunnitteluryhmiä sekä järjestöjen kuulemisrakenteita**. Mene mukaan edustamaan yhdistystäsi tai ota selvää, mistä asioista verkostoissa on puhuttu.
7. Kunnissa ja hyvinvointialueilla toimii lakisääteisesti **vammais- ja vanhusneuvosto sekä nuorisovaltuusto**. Niiden kautta voi edistää omalle kohderyhmälle tärkeitä asioita.
8. Oman äänen saa kuuluville myös **perinteisin keinoin** kuten esimerkiksi äänestämällä, kuntalais- tai kansalaisaloitteen tekemällä tai mielipidekirjoituksella oman alueesi lehdissä. Verkosta löytyy myös muita vaikuttamisen muotoja (www.kansalaisaloite.fi).
9. Esitykset, aloitteet, kannanotot, lausunnot. Otakantaa.fi -sivustolla (www.otakantaa.fi) voit kommentoida mm. kuntakohtaisia ja alueellisia hankkeita, lainsäädännön valmistelua, tehdä kuntalais- tai kansalaisaloitteen.
10. Puoluetoimintaan osallistuminen ja sitä kautta luottamushenkilöksi ryhtyminen.

Päivitetty 22.5.2024